

Đurđa Grijak¹

Tehnički fakultet
„Mihajlo Pupin“
u Zrenjaninu,
Univerzitet u Novom
Sadu

VALIDACIJA SRPSKE ADAPTACIJE SKALE AUTENTIČNOSTI U PARTNERSKIM ODNOSIMA - (AIRS)²

Cilj ovog istraživanja je bio provera nekih psihometrijskih karakteristika srpske adaptacije Skale autentičnosti u partnerskim odnosima (Authenticity in Relationships Scale – AIRS; Lopez & Rice, 2006). Na uzorku od 706 studenata je primenjena konfirmatorna faktorska analiza kojom je potvrđena dvofaktorska struktura. Faktori skale su Neprihvatanje obmane i Preuzimanje intimnog rizika. Na uzorku od 206 studenata je testirana konvergentna validnost i test-retest pouzdanost. Konvergentna validnost je proverena testiranjem korelacija dva faktora sa pozitivnim i negativnim afektom, samopouzdanjem, dimenzijama autentičnosti (autentični život, prihvatanje spoljašnjih uticaja, samootuđenost), zadovoljstvom partnerskim odnosom, zadovoljstvom podrškom partnera. Obe subskale imaju dobru pouzdanost interne konzistencije, ali veoma nisku test-retest pouzdanost, što ukazuje na nestabilnost autentičnosti u partnerskim odnosima studenata.

Ključne reči: AIRS, autentičnost, partnerski odnosi, validacija

¹ Adresa autora:
djurdja.grijak@gmail.com

Primljeno: 22. 11. 2017.
Primljena korekcija:
12.01.2018.
Prihvaćeno za štampu:
14.02.2018.

² Isti podaci su korišćeni u radu Grijak, Đ. (2017). Psychometric evaluation of the Authenticity Scale on the sample of students in Serbia. *Psihologija*, 50(1), 85–99.

Autentičnost podrazumeva posedovanje ličnog iskustva koje uključuje lične misli, emocije, potrebe, želje, interesovanja i uverenja. Šire, autentičnost podrazumeva i ponašanje osobe u skladu sa unutrašnjim mislima i emocijama. Ipak, različita ponašanja u različitim odnosima ne moraju uvek biti lažna ponašanja, jer osoba može svoje ponašanje da prilagođava pojedinim odnosima (Snyder, 1987). Prema Rodžersu (Rogers, 1961), autentičnost se nalazi u samoj ličnosti, ali nije statična slika o sebi. To je pre dinamički proces u kom se lični potencijali, osobine, emocije, motivi i drugo, otkrivaju, istražuju, prihvataju, prožimaju smislom i značenjem i ostvaruju.

U istraživanju adolescenata (Harter, Marold, Whitesell, & Cobbs, 1996), autentičnost je definisana kao ponašanje koje odražava ono što osoba jeste nasuprot ponašanju koje ne odražava ono što osoba jeste. Ispitanici su imali zadatak da procene ponašanje roditelja i vršnjaka prema njima u situacijama kada se ispitanici ponašaju autentično i kada se ponašaju neautentično. Adolescenti koji su manifestovali autentičnost u svom ponašanju procenjivali su da su dobijali bezuslovnu podršku od strane roditelja i vršnjaka, a pokazivali su i više samopouzdanje, viši pozitivan afekt i veći optimizam. Razlozi za neautentično ponašanje adolescenata su bila lična uverenja da roditelji i vršnjaci neće odobriti ono što adolescent jeste i da je potiskivanje ličnih misli i emocija način da se pre dobiju podrška i prihvatanje od drugih. Iz ovog je sledila pretpostavka da se neautentičnost u intimnim odnosima manifestuje zbog važnosti prihvaćenosti od strane partnera i straha da bi iskrena razmena misli i emocija mogla da dovede do konflikta. U kasnijim studijama se pokazalo da su neautentičnom ponašanju sklone osobe koje su okupirane održavanjem odnosa sa partnerom i koje konflikte rešavaju udovoljavajući potrebama partnera (Neff & Harter, 2002). Istraživanja obmane u odnosima (Cole, 2001; Metts, 1989; Peterson, 1996) su pokazala da ispitanici koriste obmanu u odnosima kako bi izbegli ljutnju partnera, što doprinosi izučavanju autentičnosti ne više samo kao individualnog konstrukta, nego i kao relacione sheme koja uključuje dobrobiti priznanja kao vrednosti i rizike iskrene razmene vlastitih iskustava sa partnerom. Istraživanja su pokazala da ispitanici mogu da prepoznaju svoje autentično i neautentično ponašanje u odnosima sa drugim ljudima, da mogu da se osećaju autentično u odnosu sa jednom osobom i neautentično u odnosu sa drugom osobom, da razumeju da je njihovo (ne) autentično ponašanje u vezi sa različitim iskustvima u odnosima sa drugim ljudima, strategijama rešavanja konflikta i ishodima (Lopez & Rice, 2006). Nejednakost moći, percepcija pretnje po odnos ili očekivanje odobravanja od strane partnera, prediktori su neautentičnog ponašanja koje je negativno povezano sa mentalnim zdravljem (Lopez & Rice, 2006). Autentično ponašanje pojedinca je uobičajeno u kontekstu emocionalno značajnih odnosa (porodica, partneri, bliski prijatelji) što ukazuje na to da spremnost na autentičnost može biti ključni faktor bliskih odnosa u kojima ljudi teže međusobnoj razmeni i proceni autentičnosti. Ovo je zapravo pokazalo potrebu da se autentičnost istražuje kao relacioni konstrukt (jedinstveno iskustvo ja sa bliskom osobom), što bi doprinelo saznavanju uslova i procesa koji podstiču ili sprečavaju autentično ponašanje.

Razvijeno je više instrumenata za merenje autentičnosti u odnosu na određena okruženja i vrste odnosa među ljudima. Istraživanja koja su ispitivala autentičnost u odnosima ukazuju na to da se autentičnost i adolescenata i odraslih razlikuje prema tome sa kim su u odnosu (Harter et al., 1996; Sheldon, Ryan, Rawsthorne, & Ilardi, 1997). Ovim se potvrđuju teorije koje na autentično ponašanje gledaju kao na oblast socijalnih interakcija, umesto pojedinca (Gergen, 1991; Jourard, 1971; Mitchell, 1992). U skladu sa ovim teorijama, subjektivno iskustvo autentičnosti je najizrazitije u međusobnim odnosima kada su poželjni iskrenost i otvorenost, što dovodi do uzajamne socijalne podrške i prihvatanja (Didonato & Krueger, 2010). Studija koja je istraživala višestruka okruženja ispitujući autentičnost u pet uloga – student, zaposlen, dete, prijatelj i romantični partner (Sheldon et al., 1997), pokazala je da je autentičnost značajno viša u ulogama romantičnog partnera i prijatelja, nego u ulogama studenta i zaposlenog.

Lopez i Rajs (Lopez & Rice, 2006) su razvili Skalu autentičnosti u partnerskim odnosima (Authenticity in Relationships Scale - AIRS) u cilju procene percepcije autentičnosti u partnerskom odnosu. Eksplorativna i konfirmativna faktorska analiza su izdvojile dva faktora – Neprihvatanje obmane (NO) i Preuzimanje intimnog rizika (PIR). Skorovi na ovim subskalama su bili u pozitivnoj korelaciji sa samopouzdanjem i zadovoljstvom odnosom, a u negativnoj korelaciji sa depresijom, što je potvrđeno i kasnijim istraživanjima (Robinson, Lopez, Ramos, & Nartova-Bochaver, 2012). Autori su dobili da su rezultati na Skali autentičnosti u partnerskim odnosima značajni prediktori zadovoljstva odnosom, čak i kada su varijable poput pola, samopouzdanja i emocionalne povezanosti kontrolisane. Isto istraživanje je pokazalo da su žene pokazale značajno više rezultate od muškaraca u proceni vlastite autentičnosti. Prema našim saznanjima, ovo je prvo istraživanje koje ima za cilj validaciju psihometrijskih karakteristika srpske adaptacije Skale autentičnosti u partnerskim odnosima (Authenticity in Relationships Scale – AIRS; Lopez & Rice, 2006). Očekuje se potvrda dvofaktorske strukture, pouzdanosti i konvergentne validnosti dve subskale Skale autentičnosti u partnerskim odnosima na srpskom jeziku.

U svrhu definisanja konvergentne validnosti skale ispitaće se povezanost sa samopouzdanjem, pozitivnim i negativnim afektom, zadovoljstvom partnerskim odnosom, zadovoljstvom podrškom partnera, kao i sa dimenzijama autentičnosti kao crte ličnosti (autentični život, prihvatanje spoljašnjih uticaja i samootuđenost).

Metod

Uzorak i procedura

Uzorak u istraživanju je činilo 706 studenata koji se nalaze u partnerskom odnosu (76.5% ženskog pola) Univerziteta u Novom Sadu, Privredne akademije u Novom Sadu i Državnog univerziteta u Novom Pazaru. Prosečna starost ispitanika

je 22.58 ($SD = 5.19$, raspon od 18 do 39). Ispitanicima je savetovano da mogu da se povuku iz istraživanja u svakom momentu. Istraživanje je bilo papir-olovka i sprovedeno je nakon predavanja tokom akademske godine 2014/15. Nakon istraživanja, ispitanici su kratko obavješteni o prirodi istraživanja i na sva pitanja su dobili odgovor.

Uzorak na kojem je izračunata test-retest pouzdanost skale, konvergentna validnost i ponovo ispitana faktorska struktura se sastojao od 206 studenta iz inicijalnog uzorka (93.2% ženskog pola) prosečne starosti 21.8 godina ($SD = 3.31$). Ispitanici iz inicijalnog uzorka su Skalu autentičnosti u partnerskim odnosima popunili nakon 10 nedelja od početnog ispitivanja. Procedura istraživanja je bila ista kao u inicijalnom ispitivanju.

Instrumenti

Skala autentičnosti u partnerskim odnosima (Authenticity in Relationships Scale – AIRS: Lopez & Rice, 2006). Skala autentičnosti u partnerskim odnosima se sastoji od 22 tvrdnje na koje ispitanici odgovaraju subjektivnom procenom u kojoj meri ih opisuje – od 1 (*uopšte me ne opisuje*) do 9 (*vrlo dobro me opisuje*). Skala sadrži dve subskele – Neprihvatanje obmane ($n = 12$) i Preuzimanje intimnog rizika ($n = 10$). Sve stavke subskele Neprihvatanje obmane se rekodiraju tako da viši rezultati ukazuju na veću autentičnost u ponašanju, a niži rezultati ukazuju na nižu autentičnost u ponašanju. Skala je prevedena na srpski jezik sa engleskog jezika metodom povratnog prevoda.

Skala autentičnosti (Grijak, 2017). Skala autentičnosti se sastoji od 12 tvrdnji na koje ispitanici odgovaraju subjektivnom procenom u kojoj meri ih opisuje – od 1 (*uopšte me ne opisuje*) do 7 (*vrlo dobro me opisuje*). Skala sadrži tri subskele – Autentični život ($n = 4$, $\alpha = .63$), Prihvatanje spoljašnjih uticaja ($n = 4$, $\alpha = .76$) i Samootuđenje ($n = 4$, $\alpha = .72$). Subskala Autentični život ispituje u kojoj meri osoba usklađuje svoje ponašanje i emocije sa svojim uverenjima, vrednostima i trenutnim psihološkim stanjima. Subskala Prihvatanje spoljašnjih uticaja pokazuje ispitanikovo uverenje da mora da ispuni očekivanja okoline. Subskala Samootuđenje ispituje koliko ispitanik poznaje sebe, svoje vrednosti i uverenja.

Rosenbergova Skala samopouzdanja (Rosenberg Self-Esteem Scale – RSE: Rosenberg, 1965). Rosenbergova Skala samopouzdanja se sastoji od 10 stavki koje obuhvataju globalno samopouzdanje. Pet stavki ima pozitivno usmerenje i pet stavki negativno usmerenje. Ispitanici procenjuju stavke na skali od 1 (*potpuno se slažem*) do 4 (*potpuno se ne slažem*). Pouzdanost iznosi $\alpha = .89$.

PANAS Upitnik (Positive and Negative Affect Schedule – PANAS: Watson, Clark, & Tellegan, 1988, srpska adaptacija: Mihić, Novović, Čolović, & Smederevac, 2014). PANAS upitnik se sastoji od dve skale, jedna meri pozitivni afekt ($n = 10$, $\alpha = .83$) i druga meri negativni afekt ($n = 4$, $\alpha = .88$). Ispitanici su odgovarali kako su se osećali u prethodnih nedelju dana, na petostepenoj skali od 1 (*nikada ili skoro nikada*) do 5 (*uvek ili skoro uvek*).

Procena zadovoljstva partnerskim odnosom. Ispitanici su procenjivali svoje zadovoljstvo partnerskim odnosom na petostepenoj skali od 1 (*uopšte nisam zadovoljan/na*) do 5 (*u potpunosti sam zadovoljan/na*).

Procena zadovoljstva podrškom partnera. Ispitanici su procenjivali svoje zadovoljstvo partnerskim odnosom na petostepenoj skali od 1 (*uopšte nisam zadovoljan/na*) do 5 (*u potpunosti sam zadovoljan/na*).

Rezultati

Konfirmatorna faktorska analiza

Konfirmatornom faktorskom analizom (CFA) je proverena faktorska struktura srpske adaptacije Skale autentičnosti u partnerskim odnosima koja uključuje dve subskele Neprihvatanje obmane i Preuzimanje intimnog rizika, kako bi se rezultati uporedili sa rezultatima konfirmatorne faktorske analize dobijene na originalnoj skali i subskalama.

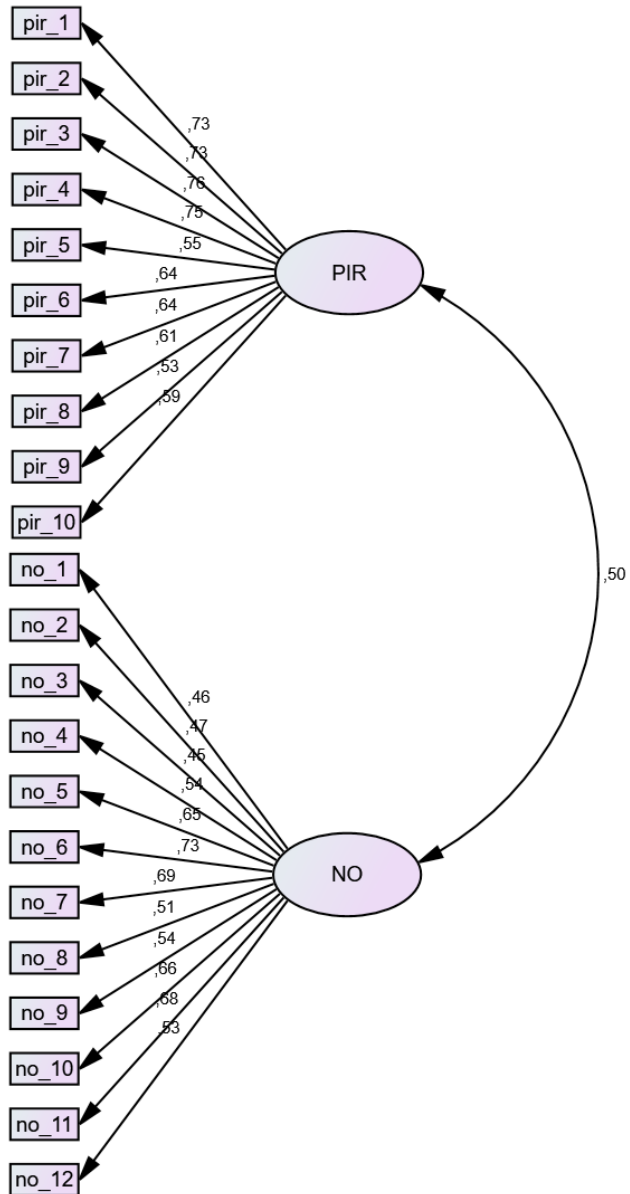
Analiza je rađena u programu AMOS 25. Za procenu fita modela su korišćeni sledeći indikatori – hi-kvadrat (χ^2), odnos hi kvadrata i stepena slobode (χ^2/df), Root mean square error of approximation (RMSEA; Steiger & Lind, 1980), Comparative fit index (CFI; Bentler, 1989), Goodness of fit index (GFI) i Bentler-Bonett normed fit index (NFI; Bentler & Bonnet, 1980). Indikatorima dobrog fita se smatraju vrednosti χ^2 čiji je $p > .05$, količnik $\chi^2/df \leq 3$, RMSEA i SRMR $.05$, GFI i NFI $> .90$ i CFI $> .93$ (Byrne, 1994).

CFA je sprovedena na inicijalnom uzorku od 706 ispitanika. Prvo je testiran jednofaktorski model da bi se proverilo da li Skala autentičnosti u partnerskim odnosima predstavlja jednodimenzionalnu, opštu meru autentičnosti u partnerskim odnosima. Rezultati prikazani u Tabeli 1 pokazuju da su vrednosti svih indikatora fita za ovaj model ispod prihvatljivih granica. Potom je testiran dvofaktorski model koji je pokazao nešto bolje indikatore, čije vrednosti su u okvirima prihvatljivih. Testiran je i dvofaktorski model iz kog su isključene tri stavke subskele Neprihvatanje obmane, koje su pokazale najniža faktorska opterećenja (Slika 1). Ovaj modifikovan model je pokazao najbolje indikatore fit modela.

Tabela 1

Indikatori fita u konfirmatornoj faktorskoj analizi (N = 706)

Model	χ^2	df	p	χ^2/df	RMSEA	SRMR	CFI	GFI	NFI
1-faktorski	2192.1	209	.00	10.48	.12	.11	.65	.65	.63
2-faktorski	940.62	208	.00	4.52	.07	.06	.90	.90	.90
2-faktorski - modifikovan	464.81	151	.00	3.07	.05	.05	.93	.93	.90

Slika 1. Struktura i parametri dvofaktorskog modela.

Napomena: PIR = Preuzimanje intimnog rizika; NO = Neprihvatanje obmane.

Deskriptivna statistika

U Tabeli 2 su prikazani rezultati deskriptivne statistike i pouzdanosti za subskale Neprihvatanje obmane i Preuzimanje intimnog rizika, u obe tačke merenja.

Tabela 2

Deskriptivna statistika i pouzdanost Skale autentičnosti u partnerskim odnosima (N = 706)

	NO	PIR
<i>M</i>	75.11	72.55
<i>SD</i>	19.08	14.21
<i>Sk</i>	.34	-.78
<i>Ku</i>	-.43	-.08
α	.88	.86
NO	1	.41**
PIR	.41**	1

Napomena: NO = Neprihvatanje obmane; PIR = Preuzimanje intimnog rizika; Vrednost standardne greške za skewness je .09, a za kurtosis .18.

** $p < .01$.

Vrednosti indikatora zakrivljenosti i spljoštenosti distribucije u oba merenja na subskali Neprihvatanje obmane pokazuju blagu zakrivljenost ka višim rezultatima, dok na subskali Preuzimanje intimnog rizika pokazuju blagu zakrivljenost ka nižim rezultatima. Deskriptivni pokazatelji pojedinačnih stavki svake subskale su dati u tabeli A1 (Prilog A).

Konvergentna validnost

Konvergentna validnost Skale autentičnosti u partnerskim odnosima je proverena na retest uzorku ($n = 206$). Rezultati su prikazani u Tabeli 3.

Tabela 3
Korelacije za proveru konvergentne validnosti ($n = 206$)

	NO	PIR	PA	NA	RSE	ZPO	ZPP	Skala autentičnosti		
								AŽ	PSU	SO
NO	1	.43**	-.19*	.23*	-.16*	-.27**	-.26**	-.19**	.29**	.37**
PIR	.43**	1	.15*	-.14*	.07	.53**	.53**	.24**	-.14*	-.11
AS	80.45	67.14	33.07	19.61	29.75	3.04	3.09	5.73	2.62	2.74
SD	19.79	15.37	6.86	7.19	6.93	2.15	2.22	3.77	4.64	5.26
α	.88	.90								
Test-retest	.04	.07								

Napomena: NO = neprihvatanje obmane; PIR = prihvatanje intimnog rizika; PA = pozitivni afekt; NA = negativni afekt; RSE = samopouzdanje; ZPO = zadovoljstvo partnerskim odnosom; ZPP = zadovoljstvo podrškom partnera; AŽ = autentični život; PSU = prihvatanje spoljašnjih uticaja; SO = Samoootuđenost.

** $p < .01$; * $p < .05$.

Rezultati su pokazali da je subskala Neprihvatanje obmane u negativnoj korelaciji sa pozitivnim afektom, zadovoljstvom partnerskim odnosom, zadovoljstvom podrškom partnera i autentičnim životom i pozitivnoj korelaciji sa negativnim afektom, prihvatanjem spoljašnjeg uticaja i samoootuđenjem. Subskala Prihvatanje intimnog rizika je u negativnoj korelaciji sa negativnim afektom i prihvatanjem spoljašnjih uticaja i pozitivnoj korelaciji sa pozitivnim afektom, samopouzdanjem, zadovoljstvom partnerskim odnosom, zadovoljstvom podrškom partnera i autentičnim životom. Interkorelacije između dve subskele su statistički značajne.

Diskusija

Cilj ovog istraživanja bio je provera nekih psihometrijskih karakteristika srpske adaptacije Skale autentičnosti u partnerskim odnosima na uzorku studenata. Ispitana je konstrukt validnost Skale autentičnosti u partnerskim odnosima pomoću konfirmatorne faktorske analize. Testirana su dva modela. Pokazano je da strukturu skale bolje opisuje dvofaktorski model, iako ima indikatore fita ispod određenih vrednosti. Ovaj model je definisan preko dve dimenzije autentičnosti u partnerskim odnosima: Neprihvatanje obmane i Preuzimanje intimnog rizika, u skladu sa teorijskim očekivanjima (Lopez & Rice, 2006). Dalja analiza je ukazala da tri stavke na subskali Neprihvatanje obmane pokazuju faktorsko opterećenje niže od .50 (8. Više bih voleo/volela da moj partner/partnerka o meni ima pozitivno nego potpuno realno mišljenje; 10. Spreman/na sam da kažem „belu laž“ o sebi ako će zbog toga moj partner/partnerka ostati srećan/srećna; 11. Izbegavam

da pominjem određene teme u razgovoru s partnerom/partnerkom), te je testiran i dvofaktorski model u kom su isključene ove stavke. Poslednji model je pokazao najbolje indikatore fit modela. Međutim, kako je model koji je uključivao sve stavke pokazao prihvatljive indikatore fit modela i faktorska opterećenja stavki nastavljena je analiza njegovih psihometrijskih karakteristika.

Pouzdanosti subskala su zadovoljavajuće i potvrdile su internu konzistentnost originalnih subskala (Lopez & Rice, 2006). Test-retest pouzdanost je veoma niska za obe subskale (od .04 do .07) što ukazuje na to da je autentičnost nestabilna u periodu od 10 nedelja i time se potvrđuju rezultati prethodnih istraživanja (Grégoire, Baron, Ménard, & Lachance, 2014; Grijak, 2017; Ilhan & Özdemir, 2013; Shamsi, Ghamarani, Samadi, & Ahmadzadeh, 2012; Wood, Linley, Maltby, Baliou-sis, & Joseph, 2008).

Istraživanje je pokazalo da subskale srpske adaptacije Skale autentičnosti u partnerskim odnosima imaju zadovoljavajuću konvergentnu validnost. Korelacije između subskala Skale autentičnosti u partnerskim odnosima i drugih instrumenata za procenu konstrukata koji se procenjuju ovom skalom su u skladu sa teorijskim očekivanjima. Subskala Neprihvatanje obmane je u značajnoj negativnoj korelaciji sa pozitivnim afektom, zadovoljstvom partnerskim odnosom, zadovoljstvom podrškom partnera i autentičnim životom. Dakle, osobe koje su sklone neautentičnom ponašanju baziraju svoj odnos na osećaju međusobne sigurnosti i poverenja, ali su sklone negativnim emocijama, da žive prema očekivanjima drugih ljudi i ne poznaju sebe dovoljno. Subskala Prihvatanje intimnog rizika je u negativnoj korelaciji sa negativnim afektom i prihvatanjem spoljašnjih uticaja i značajnoj pozitivnoj korelaciji sa pozitivnim afektom, zadovoljstvom partnerskim odnosom i podrškom partnera. Prema tome, osobe koje su spremne na autentično ponašanje u odnosu, odnosno na otvorenu i iskrenu razmenu misli i emocija sa partnerom, veruju da poznaju sebe, iskrene su i u drugim odnosima, sklone su pozitivnim emocijama i zadovoljne su odnosom i podrškom koju dobijaju od partnera. Istraživanje je potvrdilo povezanost skale sa zadovoljstvom partnerskim odnosom, što ukazuje da pozitivna orijentacija ka međusobnoj razmeni iskrenih misli, motiva i emocija, uz doživljaj slobode da se bude iskren i otvoren prema partneru, doprinosi pretpostavci da skala može predvideti zadovoljstvo partnerskim odnosom. Ovo nije provereno u ovom istraživanju, pa može biti cilj budućih istraživanja. Ipak, ova pretpostavka može da ukazuje i na to da skala može biti dobar instrument u psihoterapeutskom radu sa klijentima koji se nalaze u nezadovoljavajućim partnerskim odnosima, kako bi se identifikovali partneri koji su skloni neautentičnom ponašanju i obmani partnera, ali i kako bi se ispitao efekat rada na rešavanju partnerskog konflikta, problema komunikacije i poboljšanja odnosa. Dve subskale, Neprihvatanje obmane i Preuzimanje intimnog rizika, su međusobno u značajnoj korelaciji. Rezultati potvrđuju rezultate korelacija subskala originalne verzije skale (Lopez & Rice, 2006).

Ipak, istraživanje ima nekoliko očiglednih ograničenja u pogledu uzorka, ispitanih varijabli i ispitanih psihometrijskih karakteristika. Što se tiče uzorka,

odnosno polne strukture uzorka, 93.2% su bile studentkinje. Ranija istraživanja sugeriraju da su žene pokazale veću autentičnost u partnerskim odnosima kroz više skorove na obe subskale nego muškarci (Lopez & Rice, 2006), te postoji mogućnost da je većinski ženski uzorak u ovom istraživanju uticao na dobijene rezultate. U narednim istraživanjima bi bilo značajno istražiti autentičnost u partnerskim odnosima u različitim životnim dobima, jer je Rodžers (Rogers, 1961) isticao da su ljudi autentični samo na ranom uzrastu i da se ona gubi tokom života kao direktna posledica ličnih uverenja. Važno je naglasiti i da su ispitanici bili studenti u romantičnim vezama, a ne u braku. Pri tome, nije ispitan podatak o dužini veze što može da utiče na rezultate. Moguće je da sa napredovanjem partnerskog odnosa od neobavezne veze do ozbiljne posvećenosti partneru i braka jača i motivacija za iskrenom razmenom osećanja i misli među partnerima. Naredna istraživanja bi trebala da uključe i ove podatke. U ovom istraživanju nisu ispitivani ni afektivni obrasci partnera koje svakako, prema postulatima razvojne psihologije, sve odrasle osobe unose u partnerske odnose. Možemo pretpostaviti da će partneri sa sigurnim afektivnim obrascem biti spremniji na autentično ponašanje u partnerskom odnosu. S druge strane, pretpostavka je da će partneri sa izbegavajućim, odbacujućim i preokupiranim afektivnim obrascem biti skloniji neautentičnom ponašanju u odnosu, prvenstveno zbog straha od neprihvaćenosti i odbacivanja od strane partnera. Iz ovog sledi sugestija da naredna istraživanja provere povezanost između autentičnosti u partnerskim odnosima i afektivnih obrazaca partnera, čime bi se potpunije mogle objasniti korelacije obe subskale autentičnosti u partnerskim odnosima sa zadovoljstvom partnerskim odnosom i podrškom partnera. Takođe, kako se ovo istraživanje bavilo ispitivanjem samo nekih psihometrijskih karakteristika, ostale karakteristike koje se prvenstveno odnose na vrste validnosti koje nisu ispitane, mogu se ispitati u narednim istraživanjima.

Na osnovu rezultata ovog istraživanja možemo zaključiti da je Skala autentičnosti u partnerskim odnosima instrument sa zadovoljavajućim psihometrijskim karakteristikama, kojim se procenjuju dve međusobno povezane dimenzije autentičnosti u partnerskim odnosima: Neprihvatanje obmane i Prihvatanje intimnog rizika. Skala autentičnosti u partnerskim odnosima je relativno kratak instrument (22 stavke) koji se lako primenjuje i meri komponente autentičnosti u partnerskim odnosima, što ga preporučuje za primenu u istraživanjima na uzorcima mladih odraslih osoba.

Reference

- Bentler, P. M. (1989). *EQS Structural Equations Program Model*. Los Angeles: BMDP Statistical Software.
- Bentler, P. M., & Bonett, D. G. (1980). Significance tests and goodness of fit in the analysis of covariance structures. *Psychological Bulletin*, 88, 588–606. doi:10.1037/0033-2909.88.3.588

- Byrne, B. M. (1994). *Structural equation modeling with EQS and EQS/Windows*. Newbury Park: Sage.
- Cole, T. (2001). Lying to the one you love: The use of deception in romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships, 18*, 107–129. doi:10.1177/0265407501181005
- Didonato, T. E., & Krueger, J. I. (2010). Interpersonal affirmation and self-authenticity: A test of Rogers's self-growth hypothesis. *Self and Identity, 9*, 322–336.
- Gergen, K. J. (1991). *The saturated self*. New York: Basic Books.
- Grégoire, S., Baron, L., Ménard, J., & Lachance, L. (2014). The Authenticity Scale: Psychometric Properties of a French Translation and Exploration of Its Relationships with Personality and Well-Being. *Canadian Journal of Behavioural Science, 46*(3), 346–355. doi: 10.1037/a0030962
- Grijak, Đ. (2017). Psychometric evaluation of the Authenticity Scale on the sample of students in Serbia. *Psihologija, 50*(1), 85–99. doi: 10.2298/PSI160504001G
- Harter, S., Marold, D. B., Whitesell, N. R., & Cobbs, G. (1996). A model of the effects of parent and peer support on adolescent false self behavior. *Child Development, 67*, 360–374. doi: 10.2307/1131819
- İlhan, T., & Özdemir, Y. (2013). Adaptation of Authenticity Scale to Turkish: A validity and Reliability Study. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal, 5*(40), 142–153.
- Jourard, S. M. (1971). *The transparent self*. New York: Van Nostrand.
- Lopez, F. G., & Rice, K. G. (2006). Preliminary development and validation of a measure of relationship authenticity. *Journal of Counseling Psychology, 53*, 362–371. doi: 10.1037/0022-0167.53.3.362
- Metts, S. (1989). An exploratory investigation of deception in close relationships. *Journal of Social and Personal Relationships, 6*, 159–179.
- Mihić, Lj., Novović, Z., Čolović, P., & Smederevac, S. (2014). Serbian adaptation of the Positive and Negative Affect Schedule (PANAS): Its facets and second-order structure. *Psihologija, 47*, 393–414. doi:10.2298/PSI1404393M
- Mitchell, S. A. (1992). True selves, false selves, and the ambiguity of authenticity. In N. J. Skolnick & S. C. Warshaw (Eds.), *Relational perspectives in psychoanalysis* (pp. 1–20). Hillsdale, NJ: Analytic Press
- Neff, K. D., & Harter, S. (2002). The authenticity of conflict resolutions among adult couples: Does women's other-oriented behavior affect their true selves? *Sex Roles, 47*, 298–307.
- Peterson, C. (1996). Deception in intimate relationships. *International Journal of Psychology, 31*, 279–288.
- Robinson, O.C., Lopez, F.G., Ramos, K., & Nartova-Bochaver, S. (2012). Authenticity, Social Context and Well-Being in the United States, England, and Russia: A Three Country Comparative Analysis. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 44*(5), 719–737. doi: 10.1177/0022022112465672
- Rogers, C. R. (1961). *On becoming a person: A therapist's view of psychotherapy*. London: Constable.

- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Shamsi, A., Ghamarani, A., Samadi, M., & Ahmadzadeh, M. (2012). The Study Of The Validity And Reliability Of The Authentic Personality Scale. *Journal Of Psychological Models and Methods*, 2(8), 87–99.
- Sheldon, K. M., Ryan, R. M., Rawsthorne, L. J., & Ilardi, B. (1997). Trait self and true self: Cross-role variation in the Big-Five personality traits and its relations with psychological authenticity and subjective well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73, 1380–1393. doi:10.1037/0022-3514.73.6.1380
- Snyder, M. (1987). *Public appearances/private realities: The psychology of self-monitoring*. New York: Freeman.
- Steiger, J. H., & Lind, J. C. (1980). *Statistically-based tests for the number of common factors*. Paper presented at the annual Spring Meeting of the Psychometric Society, Iowa City, Iowa.
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegan, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063–1070.
- Wood, A.M., Linley, P.A., Maltby, J., Baiouisis, M., & Joseph, S. (2008). The authentic personality: A theoretical and empirical conceptualization and the development of the Authenticity Scale. *Journal of Counseling Psychology* 55(3), 385–399. doi: 10.1037/0022-0167.55.3.385

Prilog A

Tabela A1

Analiza stavki Skale autentičnosti u partnerskim odnosima (N = 706)

Br. Stavke	Stavka	Subskala	M	SD	Sk	Ku	r
1	Potpuno sam svoj/svoja kad sam sa svojim partnerom/partnerkom.	PIR	7.68	1.74	-1.41	1.69	.74
2	Poveravam svoja najdublja osećanja partneru/partnerki čak kad postoji šansa da ih neće razumeti.	PIR	7.01	2.22	-1.06	.27	.74
3	Odgovaram na pitanja partnera/partnerke o sebi iskreno i bez zadržke.	PIR	7.53	1.93	-1.39	1.26	.75
4	Poveravam svoja najdublja osećanja partneru/partnerki čak i kad postoji šansa da on/ona ne misli isto.	PIR	7.1	2.17	-1.08	.41	.76
5	Kad sam povređen/a nečim što je moj partner/partnerka rekao/la, uvek mu/joj to kažem.	PIR	7.36	2.02	-1.2	.68	.61
6	Otvoreno govorim svom partneru/partnerki šta mislim i osećam o drugima.	PIR	7.58	1.81	-1.35	1.41	.68
7	Stalno govorim svom partneru/partnerki stvarne razloge i motive koji stoje iza -mojih dela.	PIR	7.04	1.97	-.95	.34	.67
8	Više bih voleo/volela da moj partner/partnerka o meni ima pozitivno nego potpuno realno mišljenje.	NO	4.43	2.62	.16	-1.19	.54
9	Moj život je za mog partnera/partnerku „otvorena knjiga“.	PIR	6.42	2.25	-.66	-.38	.65
10	Spreman/na sam da kažem „belu laž“ o sebi ako će zbog toga moj partner/partnerka ostati srećan/srećna.	NO	4.22	2.66	.25	-1.2	.58

11	Izbegavam da pominjem određene teme u razgovoru s partnerom/partnerkom.	NO	4.68	2.75	.05	-1.33	.56
12	Namerno krijem svoja iskrena osećanja o nekim stvarima kako bih izbegao/la da uznemirim svog partnera/partnerku.	NO	4.25	2.67	.26	-1.23	.64
13	Ponekad uhvatim sebe kako pokušavam da zadivim svog partnera/partnerku kako bi poverovao/la u nešto o meni što zapravo nije istina.	NO	3.38	2.42	.66	-.72	.66
14	Kad bi moj partner/partnerka znao/la pravog/u mene, verovatno bi bio/la iznenađen/a i razočaran/a.	NO	2.48	2.14	1.32	.66	.69
15	Radije bih bio/la osoba koja moj partner/partnerka želi da budem nego ono što zaista jesam.	NO	2.48	2.21	1.35	.72	.65
16	Nema „zabranjenih“ tema između mene i mog partnera/partnerke.	PIR	7.15	2.27	-1.14	.32	.62
17	Da bih izbegao/la konflikt u našoj vezi, ponekad partneru/partnerki kažem ono što mislim da bi voleo/la da čuje čak iako nije istina.	NO	4.08	2.62	.32	-1.17	.59
18	Postoje izvesne stvari o mom partneru/partnerki o kojima bih više voleo/la da ne znam mnogo.	NO	3.97	2.75	.42	-1.14	.61
19	Kad bih znao/la prava osećanja mog partnera/partnerke o nekim stvarima, verovatno bih bio/la razočaran/a ili povređen/a.	NO	3.51	2.47	.62	-.76	.67
20	Radije bih mislio/la sve najbolje o svom partneru/partnerki nego što bih voleo/la da znam celu istinu o njemu/njoj.	NO	3.01	2.47	.95	-.33	.69

21	Otvoreno ću pitati partnera/ partnerku ako posumnjam da nije potpuno iskren/a prema meni.	PIR	7.65	2.06	-1.56	1.58	.65
22	Više bih voleo da moj partner/partnerka zadrži neka osećanja i mišljenja za sebe ako bi to pomoglo da izbegnemo konflikt.	NO	4.34	2.76	.19	-1.32	.62

Napomena: r = korigovana ajtem-total korelacija (diskriminativnost); vrednost standardne greške za skewness je .09, a za kurtosis .18.

Đurđa Grijak

Technical Faculty
"Mihajlo Pupin",
Zrenjanin, University
of Novi Sad

VALIDATION OF SERBIAN ADAPTATION OF AUTHENTICITY IN RELATIONSHIPS SCALE - (AIRS)

The aim of this study was to evaluate some of the psychometric characteristics of the Serbian adaptation of the Authenticity in Relationships Scale (AIRS: Lopez & Rice, 2006). The two-factor structure was confirmed by confirmatory factor analysis applied on sample of 706 students. Factors of the scale are – Unacceptability of Deception and Intimate Risk Taking. Convergent validity and test-retest reliability was examined on the sample of 206 student. Convergent validity was examined by testing of correlations of two factors with positive and negative affect, self-esteem, dimensions of authenticity (authentic life, acceptance of external influence and self-alienation), satisfaction with relationship, satisfaction with partner's support. Both subscales have satisfying internal consistence, but very low test-retest reliability indicating nestability of authenticity in relationships of students.

Key words: AIRS, authenticity, relationships, validation